

Ar tikrai Senatas universitete menkai ką tegali?

Nerija Putinaitė, VU TSPMI

Kandidatė į VU Senato narius, 2017-11-03

Kai kurie VU kolegos, sužinoję, kad kandiduoju į Senatą, raukė nosis. Dar ir pridurdami vieną kitą sakinį, kuris reiškė, kad „Senatas neturi galių“, ir kad veikla Senate labiau atima ir taip trūkstamą laiką nei duoda kokios naudos universitetui ar ir – pasitenkinimo jo nariams. Ar Senatas nuo to laiko, kai nebegali rinkti rektoriaus ir yra tapęs universiteto „akademinių reikalų valdymo organu“, iš tiesų menkiau svarbus universitetui nei Taryba? Manau, kad Senatas neišnaudoja visų galių, kurias suteikia Mokslo ir studijų įstatymas ir VU Statutas. Dėl to jis praranda akademinės bendruomenės pasitikėjimą.

Kas pasitikėjimą galėtų atstatyti? Ką reikėtų gerinti Senato darbe?

1) *Senatas neturi mokslo ir studijų vystymo strategijos.* Senatas dirba daug, posėdžiuose svarsto daug klausimų. Dažnai net keliolika. Šie klausimai yra svarbūs. Tačiau kasdienėje rutinoje pasimeta tai, ką būtų galima įvardyti Senato strateginiais tikslais. Tai atsispindi 2016 m. Senato veiklos ataskaitoje, kurioje teigiama, kad „Senatas vykdė veiklas ir funkcijas, tiesiogiai nurodytas ir išplaukiančias iš Vilniaus universiteto Statuto, priėmė sprendimus aktualiais studijų, mokslo bei bendrųjų reikalų klausimais“.

2) *Senatas nėra atradęs savo vietos universiteto valdymo struktūroje.* Taryba sprendimus siūlo ir priima į universiteto veiklą žvelgdama iš vadybinių pozicijų. Senatas turi (iki galo neišnaudotas) galias tarybos siūlymus svarstyti iš akademinės plėtros perspektyvos. Dviejų perspektyvų (vadybinės ir akademinės) įtampa ir derinimas duotų didelės naudos įgyvendinant VU kaip išskirtinio universiteto tikslus ir misiją.

3) *VU Senatas nėra aktyvus kokybės ir akademinio sąžiningumo klausimais Lietuvoje,* jis nediktuoja „akademinių madų“ kitiems universitetams ir politikams. Lietuvoje pastaruoju metu yra įvykę dalykų, kurie menkina visos lietuviškos akademinės bendruomenės prestižą. VU Senatas galėtų aktyviau reaguoti į tokius įvykius, peržiūrėdamas akademinio sąžiningumo standartus, taikomus universitete, priimdamas sprendimus, kurie didintų akademinį skaidrumą, ir galėtų būti pavyzdys kitiems Lietuvos universitetams. Senatas turėtų tapti konstruktyvus balsas ir veiksmas, reaguodamas į Lietuvoje vykstančius įvykius, liečiančius visuomenės pasitikėjimą mokslo ir studijų kokybe, sąžiningumu ir prestižu.

4) *VU Senatas nėra aktyvus apibrėždamas humanitarinių ir socialinių mokslų ir studijų vaidmenį ir vietą Lietuvoje ir universitete.* Aktyvi Senato pozicija dėl humanitarinių ir socialinių mokslų yra labai svarbi, kuomet įsivyrąja ekonomizuotas santykis su valstybės tikslais, nuverstinant šių mokslų ir studijų svarbą ugdant elitą sprendžiant aktualias Lietuvos visuomenės problemas, stiprinant demokratiją.

Išsikėliau šiuos tikslus, pagal kuriuos veikčiau, jei tapčiau Senato nare:

Dėsiu pastangas, kad Senatas atgautų VU bendruomenės pasitikėjimą, geriau išnaudodamas funkcijas, kurias jam suteikia Mokslo ir studijų įstatymas ir Vilniaus universiteto statutas.

Sieksiu, kad Senatas:

- atkurtų ar net sukurtų Senato funkcijas atitinkančią vietą universiteto valdyme, ypač nustatydamas Santykį su Taryba;
- parengtų veiklos strategiją: suformuluotų ir aiškiai įvardytų strateginius tikslus, apimančius mokslo ir studijų vystymą VU, kokybės ir akademinio sąžiningumo klausimus, įvardytų kitus veikimo prioritetus;
- aktyviau reaguotų į Lietuvoje aktualius įvykius ar politines iniciatyvas, liečiančias akademinę kokybę, sąžiningumą, prestižą, mokslų statusą ir kitus klausimus;
- suformuotų aiškia poziciją dėl humanitarinių ir socialinių mokslų vaidmens ir vietos Lietuvoje ir universitete, dėl jų vystymo, ir šios pozicijos aktyviai laikytųsi.

Kaip humanitarinių ir socialinių mokslų bendruomenės dalies Senate atstovė laukiau iš mokslininkų, dėstytojų ir tyrėjų pasiūlymų, nuomonių ir iniciatyvų, kurios prisidėtų prie mokslo kokybės didinimo, akademinės bendruomenės stiprinimo universitete, taip pat vedančių į vadybiškumo derėjimą su akademiškumu.

Kiek vienas Senato narys gali tai įgyvendinti?

Net jei šie tikslai iš karto nesulauks bendro pritarimo iš Senato narių, bursiu bendraminčius, kurie juos palaikytų ir padėtų įgyvendinti.

Gerai išmanau Lietuvos mokslo ir studijų sistemą. Šią patirtį įgijau dirbdama LR Prezidento patarėja, o vėliau – Švietimo ir mokslo viceministre. Turima patirtis man leidžia platesnėje mokslo ir studijų politikos perspektyvoje matyti VU Senato veikimo galimybes. Ji man svariai leis prisidėti prie Senato veiklos.